

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Historia Libri Ezechielis

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia Libri

cessauim? indigem? omibz: et gladio et fame
sumpti sum? Et rudit hieremias. Hec dicit
dominus. Ego iuravi in nomine meo magno, quia
omnes viri iuda qui sunt in terra egypti gladio et fa-
me peribunt donec penitus sumant. Et insurre-
xit populus aduersus hieremiam: et lapidauerunt eum
lapidibus quos absconderat sub muro latericeo.
Egyptii vero honorauerunt prophetas sepelientes
eum iuxta tumulum regum: memores beneficiorum
que prestitit egypto. Dione enim sua fugauit
rat aspides et bestias aquas que greci cocodrillos
vocant: quibus prius egyptus infestabatur.
Tradunt etiam quaedam quae adhuc de puluere eiusdem
loci aspidum percussura sanant: et fugantur cocodrilli.
De eodem autem propheta? Audiuimus a
viris senioribus qui ex seniorum antigoni et ptolo-
mei stirpe descenderat quae alexander macedo ve-
niens ad sepulcrum prophetae: et cognoscens loci
mysterium transtulit ipsum in alexandriam: et sepeli-
uit gloriose, et extruxit a terra illa prohibiti sunt co-
codrilli et aspides penitus. Nam idem alexander
prius introduxerat illuc serpentes quosdam qui vi-
ce marisurum aspides fugabant: sed non poterant
eas penitus extirpare, quos quae ab argis pelopon-
nisi adueperat: argones nominauit. Hic est hieremias
qui regibus egypti signum dedit: quod eorum ido-
la euertere oporteret cum ipse periret. Tunc et sa-
cerdotes eorum in secreto templi loco imaginem viri
gignis et pueri statuetae adorabant. Dum vero
ptolomeus rex interrogaret eos quae haec facerent
ratione: dixerunt paterne traditionis esse mysterium
quod a sancto propheta acceperant maiores: et crede-
bant in rebus ita fore venturum. Hic est hieremias
as qui templum euerendum praenoscens: arcam testa-
menti cum his qui in ea erant tulit: et peribit suis
eam absorberi fecit in petra, petram vero digito
designans: nomen dei tetragrammato impressit.
Et factus est sigillum in similitudinem sculpturae
quae ferro cauata: et ipsum domini nomen operi-
mento ita celatum est: ut extrinsecus nec locum quos res
cognoscere queat: nec ipsum nomen legere usque
in hunc diem et usque in finem. Et praesertim figure in-
star illic saepe nubes, ut ignis sit nocturno te-
pore: eo quod gloria dei ab eius lege non desinat.
Est autem petra illa in heremi terra inter duos
montes in quibus faceret moyses et aaron. Dicitur
hieremias praenuntium. Dominus ex syon recessit ad ce-
los: inde rursus in potentate venturus, et erit signum
praenuntium quoniam uniuersae gentes adorauerunt lignum.
Dicitur quod haec arca nemo praeter aaron producere
poterit, et tabulas quae in eis sunt nullae aperter, sa-

cerdotum, nullusque prophetarum nisi electus dei
moyses, et in prima resurrectione in futuro quoniam
mortui resurgent: prima resurget haec arca: et
eribit de petra, et ponet in monte sion, et omnes
sancti congregabuntur ad eam regressum domini susci-
nentes: et aduersarium qui eos quesiturus est
interimere fugientes.

De captiuitate reliquiarum iude,
Capitulum III.

Actum est post

mortem hieremie anno quinto euer-
sioni hierusalem ipse est vice simulter
regni nabuchodonosor: descendit nabu-
chodonosor in syriam inferiorem: et obtinuit eam.
Habitas quos et amonitas subiugauit sibi,
Et tandem intravit in egyptum: eamque subuertit,
et regem qui tunc erat in ea occidit: aliique in ea pos-
tules, denno iudeos captiuos duxit in babilonem.
Et ab hac ultima captiuitate reliquia-
rum iude quaedam numerat, lxx. annos usque ad se-
cundum annum dario filii isabaspis. Haec etiam ca-
ptiuitatem reliquiarum praedixerat ezechiel in chalo-
dea: de qua modo praecedentes altius ordiemur.

Sequitur historia ezechielis,

Historia de ezechiele propheta. cap. 7.
De eleuatione et visione ezechielis. cap. 8.
De commemoratione hierusalem. cap. 9.
De consolatione hierusalem. cap. 10.
De resurrectione mortuorum. cap. 11.
Qua facta est manus domini super ezechielis
capitulum. cap. 12.

Historia de ezechiele propheta,

Capitulum I.

ezechiel propheta

etiam de era cysare filii babilonis de genere
sacerdotum. Hic in babilone du-
ctus est cum ioachim matre eius: cum danie-
le et tribus pueris. Hic habitabat iuxta flumem
chobar. Factus est autem in xxx. anno: non solum
etatis ipsius, sed a xvij. anno iosie quoniam inuen-
tus est deuteronomus in templo in quinto anno
transmigrationis: in quarto mense, in quinta die mes-
sis et ortus est propheta ezechiel ad concipi-
uos propter causas huiusmodi. Legerat in epistola hierem-
ie per lxx. annos duraturam captiuitatem: et fle-
bant per exilium, plangatione. Praeterea murmu-
rabatur aduersus dominum: quod fraudulenter eos eue-
cisset. Dixerat enim per os hieremie remanentes

Ezechielis

In hierlm perituros: eis ꝑo q̄ se traderet ser-
uo suo nabuchodonosor bona pollicebat.
Hanc aut̄ in trū res elapsa erat. Florebāt
em̄ q̄ remāserāt: z ipsi iugo fustutis ꝑmebāt̄
tur. Erāt q̄z inter eos q̄ dicerēt q̄ dū fulerāt
militie celi oīb̄ bonis abūdabāt. ex q̄ ꝑo ces-
sanerant ꝑierāt gladio fame z peste. Ad hec
ꝑphetabat ezechiel euersionē vrb̄is. z templi
incendiū imminere: z eos q̄ remāserāt in vr-
be fame ꝑituros: z extra vrbes gladio. Eos
aut̄ q̄ vrb̄i traherent̄ graue ꝑassuros futuro
tem. ꝑos aut̄ i pace z q̄si libera fuitute mā-
suros. Ut aut̄ auctoritatē ꝑberet ei d̄s: ꝑostē
dixit ei quasdā vīsōes. silitudinē. s. hoīs. leo-
nis. z vituli. z aq̄le. nō solū ad ꝑfiguranduz
euangelistas: sed vt ostēderet deū isrl̄ dñm
esse totū creaturę: ꝑ hec digniora oēm intelli-
gens creaturā. Hō em̄ ꝑest ceteris aiantib̄.
aq̄la rex est auiū. leo feraz. bos iumentorū.
Sub aialibus ꝑo vidit rotā in medio rote
vr ostēderet circūuolutionē oīm elementorū
in dñi esse ꝑrāte. z sup̄ hec vidit firmamētuz
coloris sappyrini. z sup̄ firmamētū erat sū-
militudo throni. z sup̄ thronū silitudo quas-
si aspectus hoīs. Et ait dñs ad euz. Fili hoīs
mitto te ad filios isrl̄: q̄z domus exasperans
est. si forte audiat̄ z quiescat̄ z sciant: q̄z ꝑpha
fuerit in medio eoz. Et ecce man⁹ missa ad
eum in qua erat liber scriptus intus z foris.
z scripta erant in eo lamentatiōes z carmen
erę. Et ait domin⁹ Comede volumē istud:
quia dedi ꝑba mea in ore tuo. Et sūt ꝑhe-
ta ad transmigratiōez iuxta fluuiū chobar
ad aceruū nouarū frugū: z sedens in medio
eoz. posuit corā eis laterem: z descripsit i eo
ciuitatē hierlm: z obsidiones aduersus eam.
z munitiōes z aggerē z castra z ardetes i gi-
ro. z anteposuit sartaginē ferreaz oculis suis
ne videret eos: z ait. Sic affirmavit dñs fa-
ciem suam ad hierusalē ne videat eā z obsi-
debit eam. Signū est domui isrl̄. Et q̄z in
hierusalē erant multi de decē tribub̄ qui ad
eos ꝑfugerāt: etiā de eis locutus est dñs ad
eū. Fili hoīs sume tibi frumentū z hordeū. z
fabā. z lentē. z millium. z viciam: et facies tibi
panē de eis sub cinericeū in ꝑodere. xx. stater.
z operies illū in oculis eoz ad coquendum
stercore humano. Cūq̄z hec abhorreret. ꝑpha
ꝑcessit ei simū boum ꝑ stercore hūano. z dī-
ces ad eos. Sic comedēt filij isrl̄ panē suū
pollutū inter gentes ad quas eijciā eos. Di-

xitq̄ itez dñs ad eū. Sume tibi gladiū rap-
dentē pilos. l. nouaculā. z dnces illū ꝑ caput
tuū z barbā: z tertā ꝑtē piloz cōbures igni
in medio eoz. z tertā ꝑtē ꝑcides gladio i cir-
cūitu. z tertā ꝑtē disperdes in ventum. Hec
em̄ dicit dñs ad hierlm. Tertia ꝑs tui fame
moriet. z peste i medio tui. z tertia ꝑs tui gla-
dio cadet i circūitu tuo. tertā ꝑo ꝑtē in oēm
venū dispergam.

De eleuatiōe z visione ezechielis.
Capitulum. II.

Actum est autē

f in anno sexto. in. vj. mēse. in q̄n-
ta die mēsis leuauit spūs ꝑphas
inter celū z terrā z adduxit eū in hierlm i vrb̄
siōe del. Et vidit ab aq̄lone in introitu por-
te idoli baal. z ingressus vidit vnūersā ido-
la dom⁹ isrl̄ depicta in circūitu ꝑ totū. et. xx.
viri d̄ seniorū stabāt z techonias sacerdos
cū eis. z vnusq̄sq̄z habebat thuribulū in ma-
nu sua. z vapor nebule de thure cōsurgebat.
Et ingressus ꝑ ostiuz porte ad aq̄lonē vidit
milieres plāgētes thamur mortuū. i. adonidē
z laudātes reditū. z vidit inter vestibuluz
et altare. xxv. viros hñtes dorsa ad templuz
et adorātes ad ortū
solis. Et dixit domi-
nus ad eū Vidisti si-
li hoīs q̄ faciūt. nun-
qd̄ leue est h̄. Ecce fa-
ciēs eis in furore: nec
parcet eis ocul⁹ me⁹.
Et ecce serui venie-
bāt habētes vasa in-
terit⁹ in manib⁹ suis. et erat vir i medio eoz
vestit⁹ lineis. et atramentariū scptoris ad res-
nes eius. Et dixit dñs ad eū. Trāsī ꝑ mediā
ciuitatē z signa thau super frontes viroz. ges-
mentium z dolentiū de abominatiōib⁹ q̄s
isrl̄ faciūt. Et dixit dñs sex viris. Transite ꝑ
ciuitatē sequētes eum: z ꝑcutite omnē super-
que nō videritis thau. Memini ꝑcet oculis
vester z a sanctuario meo icipite. Cūq̄z ꝑtrās-
trēt: clamauit ꝑpha. Heu. heu. heu dñe de⁹.
q̄ ne dispdes oēs reliq̄as isrl̄. Et dixit dñs ad
eū q̄ idur⁹ erat lineis. Imple manū tuā ꝑru-
nis z effundes sup̄ ciuitatē: z h̄ faciēs cōburs-
sit eā. Spūs aut̄ dñi leuauit ezechielē z redi-
xit eū i chaldeā. Et locut⁹ est ad transmigratiō-
nē q̄cūq̄z ostēderat ei dñs.

Historia libri

De commemoratione hierusalem.

Capitulum III.

Est hec ezechiel

Pel in prospectu eorum per die cepit trans portare vasa domus sue: qui transiit grans ad alium locum. Vespere autem profodit parietem. et per ruinam pietis asportauit eum in huiusmodi fuit: velata facie nihil vidente. Et dixerunt ad eum domus israel. Quid tu facis. Qui respondit. Super regem qui est in hierusalem ostendit est parietem profodiet ut educat eum. in caligine noctis egredietur. capiet in sagena adducet in babylonem. Quia sic piscis per sagenam. sic sedechias fuit capus in capso solitudinis hierichontine. enigmata dicitur. Hec dicit dominus. Aquila gradus magnarum alarum logorum meroz ductu. plena plumis et varietate. Hec est nabucho. venit ad libanum. et ad templum. et tulit medullam cedri. et vasa domus. et summitatem frondium transportauit. et ioachim. et tulit de semine ere. et marhaniam. et posuit illud in terra et creuit in vineam. et fecit eum regem. et accepit ab eo iusurandum. Et facta est aquila altera gradus. et pharao. Et ecce vinea ista extendit palmites suos ad illam ut irrigaret eam. Huiusmodi prosperabit qui fecit hec. Et qui dissoluit pactum. nunquam effugiet. Vt uo ego dicit dominus. in medio babilonis morietur. Et factum est sicut dicit dominus ad ezechiel in anno nono. in mense. et decima die mensis dices. Fili hominis scribe tibi nomen diei huius in quo confirmatus est rex babilonis aduersus hierusalem hodie. Ecce ego tollam hodie a te desiderabile oculorum tuorum et ingemisces tacens. non plorabis non planges. luctum mortui facies. non velabis ora amictu. nec cibos lugentium comedes. sed calciamenta erunt in pedibus tuis sicut ad eundem. Et mortua est vxor sua vespere non placuit. sed erat quasi itur et dixerunt ad eum. quid portenderet. Qui respondit. Hec dicit dominus. Ecce ego polluam sanctuarium meum desiderabile oculorum vestrorum. et per nimiam ancietatem non plageris. quia quod de nece sua sollicitus erit. Postea in consolatione gentis sue predicat per prophetam calamitates circumstantium nationum que vel inuenerunt hostes contra hierusalem. vel insulauerant captiuos. id est filios amon. et moab et edom. philistinum. tyrum. et sidonem egypti. et ethiopiae.

De consolatione hierusalem. Cap. III.

Factum est in

xxij. anno transmigratois. xij. mense. v. die mensis venit ad ezechiel quidam qui fugerat de hierusalem die. Custata est ciuitas. In predicto tempore vespera ezechiel predicat de nuncio futuro. Et audies omnes transmigratio excedit vobis et incediu templi. leuauerunt vocem suam dixerunt. Perijt spes nostra: abscessit sumus non resurgemus. Et exclamauit ezechiel. Hec dicit dominus. Cum scificatus fueris in vobis tollam vos de gentibus et adducam vos in terram vestram. et effundam super vos aquam mundam. et mundabimini ab omnibus iniquitatibus vestris.

De resurrectione mortuorum.

Capitulum V.

Facta est super

e pham manum domus domini. et educit eum in spiritum in campum qui

plenus erat ossibus siccis vehementer. et ait ad eum. Fili hominis putas ne viuunt ossa ista et dicit dominus. Dabo tibi tu scis. Et dixit. Dicit ad ea. Ossa arida hec dicit dominus. Ecce dabo super vos nec uos et succrescere faciam carnes. et super tendam vobis cutem. dabo vobis spiritum et viuete. Et adhuc eo loquente factum est sonus et commotio. et accesserunt ossa ad ossa unum quod quod ad iuncturam suam. et ecce super ea nerui et carnes et cutis. spiritum non habebant. Et dixit dominus ad pham. Clama ad spiritum et dices. Hec dicit dominus. Quattuor ventis veni spiritus et insuffla super interfectos istos et reuiuifcent. Et sic factum est. et viuete steterunt super pedes suos exercitus gradus nimis valde. Et dixit dominus. Ossa hec uniuersa domus israel est. et restituit spiritus per pham in medio transmigratois et locutus est ad eos quod non strauerat ei dominus in signum duorum. scilicet. reuocatois eorum a captiuitate et resurrectionis corporum in fine. Et tulit ezechiel lignum unum et scripsit super illud. lignum iude et sociorum eius. et super alterum lignum scripsit. lignum effraim et sociorum eius. et posuit ea. et tenuit ea in vna manu sua. et dixerunt ei. Quid tibi vis in his. Qui respondit. Hec dicit dominus.

Quidam iudei dixerunt quod campus iste fuerat in deserto vbi tot iudeorum per adorationem vituli interierunt in quod etiam deserto. et annis postea errauerunt vbi omnes prostrati sunt insepulti.

Decem tribus dicebantur esse regnum effraim. propter ieroboam qui regnauit super illas. et fuerunt de tribu effraim.

Danielis

Ece ego congregabo regnū iuda et regnū efratim. et faciā eos in gentē vnā et regnū vnū. et seruus meus dauid princeps erit eorū in ppeptuū. Et locus est dñs ad ezechielē. Fili hominis vaticinare aduersus gog: et terrā magog dices. Hec dicit dñs. Ece ego sup te gog princeps mosoch et tubal seducā te: ascendere te faciā de lateribz aqilonis. et adducā te sup mōtes isrl: et cades ibi tu et oīa agmīa tua. et dicā volucrbz celi et bestijs tere. Properatez currite vndiqz ad victimā quā imolo vob sup mōtes isrl: et comedat carnes fortū: et sanguine pncipiū terre bibat. Et ossibz corrosis dabo sepulcrū noiatiū. et mittā ignē in terrā magog. et in his quibz habitāt in insulis cōfideat. Hoc fabulāt

Non qd sit fabula de regnū mille annoz: et qd tūc erit exercitū gog et magog. Imo gog et bebrei p septē ānos vñ lignoz habebūt. nō de siluis s; de armis. et colligēt ossa septē annis: et sepelient in valle q ob hoc dicit polandriū. qd multoz virozum sepultura.

et andros qd est vir. et a polis qd est plurimū. et andros qd est vir. inde polandriū quasi virozum sepultura.

Facta est manus dñi sup ezechielē.

Capitulum VI.

De vicesimo quī

to āno trāsmigratōis spē ē annus pccitū. regni nabuchodonosor. p mo mēse. et die mēsis. xliij. anno postqz pculsa ē ciuitas et bac ipa die facta est manus dñi sup ezechielē. et adduxit eū in spū i terrā isrl: sup montē excelsum. et oñdit ei descriptionez ciuitatū et tēplū sup quā ad lram nri siluerunt autores. Porro ezechiel in chaldaea inē cons captiuos iudicauit trāsgressores legis. et pccā pue qdā de tribu dan et gad q i dñm comit terēt ipia: legē psequēdo custodes. Et fecit vt dicē epiphanius eos pdigū magnū. qz filij eorū et vniuersa peccora a serpentibz pferūt: et pdixit qz tribu ille nō reuerterent ad ppa: sed i medie regionibz remanerēt. ppter qd exacerbatim eū distraxerūt cū eqs p crepidines saiorū et exerebatur eū. et sepelierūt euz in agro manlim in sepulcro sem et arfarat: i spē

lunca duplici. In cuius similitudinē abraā fuit hebron sepulcrū fare cōposuit Duplex at dicitur eo qz camerata sit. et auersa a supficie terre sūmimas est a pte vna. verū ex pte alta in petra suspensa sit sup terrā. Iste ppha ppo dedit sūgnū in fluuio chobar: vt qñ deficeret sustineret desolatōne terre sue. tūc speraret regressū ad hierlm qñ inuidaret. Ad eū qñqz uenerat plima multitudo cōcaptiuoz ad flumēz chobar et chaldei rebellionē verti irruerūt sup eos. Ipso pccibz suis siltēs aqs flumīs sup aqs ambulās cū oī multitudie: ad alterā ripam se recepit. et quotqz hostiū psumperāt eos seq summei sūt. et p orationē subito largā pisciū copā ppo pstitit ad vescendū. Sepe qz multis deficientibz vitā restituit.

De dantele. ca. j. Vltimo pma. ca. ij. Vltimo scda. ca. iij. Vltimo tertia. ca. iij. Catalogus regū babilonis. ca. v. Vltimo qarta. ca. vj. Vltimo. v. dan. ca. vij. Vltimo sexta. ca. viij. Vltimo septima. ca. ix. Vltimo octaua. ca. x. Vltimo nona. ca. xi. Vltimo decima. ca. xij.

Incipit historia danielis. Capitulum I.

Propheta

uit etiā i chaldaea dantele q fm iosephū et epiphaniū d semine regis iude fuit. s; lxx. ppo de tribu leui q i titulo fabule belis ita ponit

Hō qdaz erat sacerdos noie daniel filius abdo puiū regis babilonis nat' fuit i be teroth supiore Et fuit adō cast' qz a ptribulibz suis spado putat et. Libz est trāstulit hiero. ad peritionem panle et custochij cum magna difficultate. Script' em erat bebrais cū lris: s; chaldaico sermone. nec legebat ab eccl'ia fm. lxx. qz multū a veritate distabat eorū edictio. s; fm theodotioz nē q apud bebreos nec susanne bz historiaz

Scriptū de bele bebrei fabulam dicunt nō qn de veritate cōstet. s; ipi danielē hec scripsisse negāt.

Sicut videm' gallico cū scriptū latinis lris. nec tñ oī cognoscens et lras hoc patet.